

INTERVIEW

Dessa achter de Dollarddijk

Inge Dekker

De namen op de zerken springen eruit tussen de Delgers, Uuldriksen en Lameijers. Tien Molukse kindergrafjes in Finsterwolde zijn de stille getuigen van het korte bestaan van Woonoord Carel Coenraad.

ERIK VAN DER VEEN

Ze kwamen met acht bussen. De wereld overgesleept en neergeplant aan de Dollarddijk achter Finsterwolde. Tachtig Molukse KNIL-militairen, zestig met hun gezin, woonden van 1953 tot 1961 in Woonoord Carel Coenraad of 'Kamp CC-polder', zoals ze het zelf noemden. Die kortstondige historie is nu te boek gesteld.

Naar aanleiding van de recente heropening van Nederlands aller-eerste Molukse kerk, in 1963 opgericht in Appingedam, dook Inge Dekker in de geschiedenis. De schrijfster uit Oude Pekela sprak met een lange rij 'CC-ers' en hun nazaten die vanuit de polder zijn uitgewaaid over Nederland.

Rode draad in het boekje zijn die tien kindergrafjes op de begraafplaats rond de kerk van Finsterwolde. De zerken – zorgvuldig gerestaureerd door een groep 'Finnerwolmers' – zijn de allerlaatste tastbare getuigen van die acht bewogen jaren in de polder. Van het kamp rest niets meer. Er staan nu bomen: het 'Ambonezenbosje' in de volksmond.

Het kamp werd met de grond gelijk gemaakt nadat de bewoners verhuisden naar nieuwe Molukse woonwijken in Appingedam en Foxhol. De laatsten vertrokken, in 1961, zeer tegen hun zin en onder politiebegeleiding, want met die verhuizing raakte het ideaal ooit terug te keren naar een vrije Republiek Maluku Selatan langzaam uit zicht.

Ja, het leven was er sober: vijf woonbarakken, twaalf gezinnen per barak, het eten kwam uit een centra-

Het leven in de Carel Coenraadpolder, van bovenaf met de klok mee: Jannie Hallatu trots achter de kinderwagen bij de kamp-entree; de mannen helpen boeren bij de aardappeloogst; vlaghijsen ter herdenking van de proclamatie van de Molukse republiek; de kleuterklas van juf Jannie en een fluitorkest – een van de vele muziekgroepen op het kamp – treedt op in Winschoten. FOTO'S STICHTING OUDE GRONINGER KERKEN

le keuken. Maar juist aan de rand van Nederland gaf die kleine gemeenschap ook een gevoel van vrijheid en zelfs van thuis. „Je kon er lekker vliegeren”, zegt Tommy Ferdinandusse. Met glassplinters aan het touw probeerden ze elkaar neer te halen. „De vlieger die neerstortte in de kwelder was voor de vinder.”

„Je hielp elkaar met alles”, zegt Jannie Hallatu-Duit. „Je had niet veel, maar wat de een niet had, dat had de ander wel.” De Winschotense werd verliefd toen ze haar toekomstige man Frans zag spelen met zijn Molukse Hawaiian-band. Op het kamp werd dochter Anitha geboren. Jannie was er kleuterjuf.

„Nu lijkt het onvoorstelbaar dat ze zich zo schikten naar de omstandigheden”, vindt Dekker. Het zal de tijdgeest zijn of de legerdiscipline die de KNIL'ers gewend waren. Toch is juist die korte tijd in de polder belangrijk geweest. Niet voor niks werden zeker twee kinderen 'Carel Coenraad' gedoopt. „Het kamp legde een basis

van gezamenlijkheid. Vooral de talloze muziekgroepjes boden bovendien een weg om hun cultuur te communiceren en verbinding te leggen met de lokale samenleving.”

Stille getuigenis van een tijdelijk bestaan is te koop via de webwinkel op groningerkerken.nl. Prijs: 6 euro.